

Вища освіта в Україні

ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво "Новий Світ – 2000"

УДК 33.021:005.521(075)
ББК 65.05я73
Ш 35
ISBN 978-966-418-143-0

Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу видавництва
“Новий Світ - 2000” заборонено

*Рекомендовано Міністерством освіти та науки України як
навчальний посібник
(Лист № 1/11-4318 від 25.05.10)*

Рецензенти:

Г. В. Козаченко - доктор економічних наук, професор, зав. кафедрою менеджменту Східноукраїнського національного університету імені В. Даля.
В. М. Ячменьова - доктор економічних наук, зав. кафедрою менеджменту Національної академії природоохоронного та курортного будівництва Міністерства освіти і науки України.
Л. С. Ситник - доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Донецького національного університету.

Ш 35 Швець Л. П., Пилипак О. В., Доберчак Н. І.

Проектний аналіз: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000,
2020. – 644 с.

7 8 5 2 8 9

У навчальному посібнику розглядаються питання проектного аналізу, які мають першочергове значення для економістів усіх рівнів, інвестиційних та фінансових аналітиків. Представлена методологія аналізу проектних рішень, розробки та обґрунтування проектів в умовах обмеженості ресурсів, невизначеності зовнішнього середовища. Розглянуті концепції, поняття, методи та підходи, які використовуються у світовій практиці при розробці проектних рішень. Посібник містить визначення концепції проекту, життєвого циклу, методології та критерії оцінки проекту, основні аспекти проектного аналізу. Посібник розроблений відповідно до нормативної програми Міністерства освіти і науки України з дисципліни “Проектний аналіз” і призначений для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також всіх, хто цікавиться основами методології проектного аналізу.

ISBN 978-966-418-143-0

© Швець Л. П., Пилипак О. В., Доберчак Н. І., 2020
© “Новий Світ – 2000”, ФОП Піча С.В., 2020

ЗМІСТ

Передмова	7
Тема 1. Проектний аналіз як методологія та навчальна дисципліна	9
1.1. Предмет і мета проектного аналізу	9
1.2. Концепція проектного аналізу	11
1.3. Принципи проектного аналізу	13
Питання для перевірки і самоконтролю	14
Тестовий контроль для перевірки знань	14
Тема 2. Концепція проекту	19
2.1. Поняття проекту	19
2.2. Ознаки проекту	24
2.3. Середовище проекту та його учасники	26
2.4. Класифікація проектів. Типові проекти	33
Питання для перевірки і самоконтролю	39
Тестовий контроль для перевірки знань	40
Тема 3. Життєвий цикл проекту	47
3.1. Поняття життєвого циклу проекту. Складові життєвого циклу проекту за визначенням Організації Об'єднаних Націй по промисловому розвитку (UNIDO)	47
3.2. Складові життєвого циклу проекту за визначенням Світового банку	59
Питання для перевірки і самоконтролю	69
Тестовий контроль для перевірки знань	70
Тема 4. Концепція витрат і вигод в проектному аналізі	74
4.1. Визначення цінності проекту	74
4.2. Явні й неявні вигоди та витрати. Безповоротні витрати	75
4.3. Альтернативна вартість	76
Питання для перевірки і самоконтролю	77
Тестовий контроль для перевірки знань	78
Тема 5. Цінність грошей у часі	80
5.1. Концепція цінності грошей у часі	80
5.2. Прості і складні відсотки	82
5.3. Розрахунок майбутньої і теперішньої вартостей при використанні простих відсотків	83
5.4. Розрахунок майбутньої і теперішньої вартостей при використанні складних відсотків	85
5.5. Врахування впливу інфляції на майбутню вартість та відсоткову ставку	95
Питання для перевірки і самоконтролю	100
Тестовий контроль для перевірки знань	100

Тема 6. Проектний грошовий потік	104
6.1. Грошові потоки, їх сутність та класифікація	104
6.2. Анuitети: основні поняття та показники	111
6.3. Нарощення та дисконтування грошових потоків	120
6.4. Порівняння альтернативних можливостей вкладання грошей за допомогою техніки дисконтування і нарощення	125
6.5. Види цінних паперів	127
6.6. Оцінка вартості облігацій	130
6.7. Оцінка вартості звичайних акцій	137
6.8. Складання графіків повернення довгострокових кредитів	143
6.9. Взаємозв'язок між функціями складного відсотку	150
Питання для перевірки і самоконтролю	151
Тестовий контроль для перевірки знань	152
Тема 7. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	156
7.1. Поняття і економічна сутність вартості капіталу	156
7.2. Моделі визначення вартості власного капіталу	160
7.3. Моделі визначення вартості привілейованих акцій	167
7.4. Моделі визначення вартості позикового капіталу	169
7.5. Середньозважена вартість капіталу	172
7.6. Прості статистичні показники оцінки проектних рішень	176
7.7. Обґрунтування ставки дисконтування при оцінці ефективності проектних рішень	180
7.8. Показники ефективності проектних рішень з врахуванням фактору часу	186
7.9. Дисконтований період окупності	188
7.10. Чиста теперішня вартість. Модифікована чиста теперішня вартість	192
7.11. Дисконтований індекс прибутковості	210
7.12. Внутрішня норма прибутковості. Модифікована внутрішня норма прибутковості	213
7.13. Порівняння чистої теперішньої вартості та внутрішньої норми прибутковості	225
7.14. Прийняття проектних рішень за критерієм найменшої вартості експлуатації	232
7.15. Розрахункові схеми оцінки показників ефективності інвестиційних проектів	234
7.16. Оцінка ефективності інвестиційних проектів методом реальних опціонів	240
Питання для перевірки і самоконтролю	251
Тестовий контроль для перевірки знань	252

Тема 8. Динамічний аналіз безбитковості проекту	258
8.1. Аналіз взаємозв'язку витрат, виручки і прибутку	258
8.2. Алгебраїчне вирішення аналізу безбитковості	261
8.3. Графічна інтерпретація показників безбитковості	268
8.4. Аналіз безбитковості для багатонаменклатурної продукції	275
8.5. Оцінка впливу факторів на критичний обсяг реалізації	279
Питання для перевірки і самоконтролю	289
Тестовий контроль для перевірки знань	290
Тема 9. Оцінювання і прийняття проектних рішень за умов ризику та невизначеності	295
9.1. Вплив ризиків та невизначеності на проектні рішення	295
9.2. Класифікація проектних ризиків	302
9.3. Методи оцінки проектних ризиків	309
Питання для перевірки і самоконтролю	356
Тестовий контроль для перевірки знань	357
Тема 10. Маркетинговий аналіз	363
10.1. Комплексне обґрунтування інвестиційного проекту	363
10.2. Загальні засади маркетингового аналізу проекту	366
10.3. Система маркетингової інформації	370
10.4. Прогнозування попиту на продукт проекту	375
10.5. Розробка маркетингової стратегії проекту	385
10.6. Проектне ціноутворення в маркетинговому аналізі	394
Питання для перевірки і самоконтролю	400
Тестовий контроль для перевірки знань	400
Тема 11. Технічний аналіз	405
11.1. Зміст задач технічного аналізу, пов'язаних із інфраструктурою та ресурсним забезпеченням проекту	405
11.2. Аналіз технологічного забезпечення проекту	432
Питання для перевірки і самоконтролю	439
Тестовий контроль для перевірки знань	440
Тема 12. Інституціональний аналіз	445
12.1. Мета, завдання та загальні засади інституціонального аналізу	445
12.2. Оцінка впливу зовнішніх факторів на проект	448
12.3. Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект	459
Питання для перевірки і самоконтролю	475
Тестовий контроль для перевірки знань	476
Тема 13. Екологічний аналіз	479
13.1. Мета, задачі та сутність екологічного аналізу проекту	479
13.2. Оцінка збитків від забруднення та ефекту від оздоровлення навколишнього природного середовища	493

Питання для перевірки і самоконтролю	505
Тестовий контроль для перевірки знань	505
Тема 14. Соціальний аналіз	511
14.1. Мета та задачі соціального аналізу	511
14.2. Оцінка населення проекту	515
Питання для перевірки і самоконтролю	529
Тестовий контроль для перевірки знань	529
Тема 15. Фінансовий аналіз	533
15.1. Сутність та зміст фінансового аналізу інвестиційного проекту	533
15.2. Оцінка фінансового стану і фінансових результатів діяльності підприємства	540
15.3. Фінансування проекту	551
15.4. Фінансове планування в проектному аналізі	571
Питання для перевірки і самоконтролю	583
Тестовий контроль для перевірки знань	583
Тема 16. Економічний аналіз	590
16.1. Мета та задачі економічного аналізу	590
16.2. Оцінка економічної привабливості проекту	592
16.3. Оцінка економічної ефективності проекту	596
Питання для перевірки і самоконтролю	608
Тестовий контроль для перевірки знань	608
Література	612
Словник основних термінів і понять	616
Додатки	632